

Universitetsstyrelsens riktlinje för placering av kapital för KTH:s anknutna stiftelser

Detta styrdokument har beslutats av universitetsstyrelsen den 14 oktober 2020 (diarienummer V-2020-0655). Styrdokumentet gäller från och med den 1 november 2020 och är senast ändrad den 1 november 2023 (diarienummer V-2023-0667). Ansvarig för översyn och frågor om styrdokumentet är avdelningen för forskningsstöd.

I universitetsstyrelsens riktlinje för hantering av KTH:s anknutna stiftelser (V-2022-0571) framgår att det är styrelsens uppgift att reglera hur den ekonomiska förvaltningen av kapitalet i KTH:s anknutna stiftelser ska bedrivas och placeras på ett, enligt stiftelselagen, godtagbart sätt (jfr 2 kap. 4 § stiftelselagen).

Styrdokumentet tillämpas för placering av kapital som samförvaltas med diskretionärt mandat och för det som tillhör de särförvaltade stiftelserna vilka har rådgivande förvaltning. KTH förvaltar idag två särförvaltade stiftelser: Per Hagbarths stiftelse och Stiftelsen professor Gunnar Wallqvists donationsfond (inte med avseende på fastigheten).

1 Mål för placering av KTH:s anknutna stiftelsers kapital

De anknutna stiftelsernas kapital ska förvaltas långsiktigt med målsättningen att erhålla en jämn avkastning dock med beaktande rimlig risknivå.

Det övergripande målet är att placeringstillgångarna över rullande femårsperioder (mätt på helår) ska ge en genomsnittlig årlig real avkastning om fyra procentenheter (KPI+4 %). Med årlig real avkastning avses nominell total årlig avkastning (direktavkastning plus marknadsvärdesförändring) minus konsumentprisindex.

Det primära målet för att nå avkastningen om KPI + 4 % är att placeringstillgångarna ska generera en årlig utdelningsbar direktavkastning om 2,5 % av det förvaltade kapitalet. Därmed är det sekundära målet att portföljen, efter utdelningar, ska öka 1,5 % av sitt reala värde över tiden.

2 Kapitalförvaltarens uppdrag

2.1 Kapitalförvaltare med diskretionära uppdrag

Det samförvaltade kapitalet ska förvaltas av en eller flera externa förvaltare genom diskretionära förvaltningsuppdrag, vilket innebär att förvaltaren/förvaltarna har rätt att genomföra omplaceringar i portföljen inom de ramar som anges i denna riktlinje.

Förvaltarna ska genom avtal åta sig att:

- följa denna riktlinje
- mäta placeringarnas risk och resultat löpande
- lämna den rapportering som framgår av avsnitt 8.1 nedan.

2.2 Kapitalförvaltare för de särförvaltade stiftelserna

Kapitalet förvaltas av en eller flera externa förvaltare genom rådgivande förvaltningsuppdrag. Detta innebär att förvaltaren/förvaltarna verkställer de omplaceringar i portföljen som förvaltningsnämnden har beslutat om.

Förvaltarna ska genom avtal åta sig att:

- följa denna riktlinje
- lämna den rapportering som framgår av avsnitt 8.1 nedan
- kvartalsvis redovisa tillgångsallokering till stiftelsefunktionen.

3 Utdelningsbar avkastning

En förutsättning för att en stiftelse ska erhålla förmånlig beskattning är att stiftelsen över en period av 5 år använder minst 80 % av direktavkastningen för det kvalificerade ändamålet.

Med direktavkastning menas mottagna räntor, utdelningar, samt avkastning från aktieobligationer, nollkuponger, räntefondandelar med mera, samt eventuella fondrabatter, det vill säga den faktiska avkastningen på stiftelsens tillgångar plus fondrabatter.

Kapitalvinster betraktas inte som utdelningsbar avkastning utan tillförs kapitalet.

4 Val av värdepapper

Med undantag för alternativa investeringar ska samtliga av portföljens tillgångar vara, eller inom ett år från emissionen avses bli, upptagna till handel på en handelsplats enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller en motsvarande handelsplats utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

4.1 Aktierelaterade placeringar

Kapital kan placeras i aktier och aktierelaterade instrument, såsom exempelvis depåbevis, teckningsrätter och konvertibla skuldebrev, samt i aktieindexobligationer och i olika typer av instrument för att nå aktieindexexponering som inte står i strid med övriga begränsningar i detta styrdokument.

4.2 Räntebärande placeringar

Kapital kan placeras i räntebärande instrument denominerade i svenska kronor eller annan valuta givet att placeringen är värdesäkrad till svenska kronor

4.3 Alternativa investeringar

Kapital kan placeras i alternativa placeringar, med vilka avses hedgefonder, private equity, råvaror och investeringar i kreditmarknader. Dessa typer av investeringar kan vara stängda över viss tid och därmed ha sämre likviditet, varför punkt 6.5 om likviditetsrisk inte behöver uppfyllas.

4.4 Fonder

Kapital kan placeras i värdepappersfonder och alternativa investeringsfonder vars placeringsinriktning överensstämmer med vad som anges i detta styrdokument och som står under tillsyn av Finansinspektionen eller dess motsvarighet inom EES.

Vid placering i fond ska det förvaltade kapitalets limiter om tillgångsslagen andelar i tabell 1 beaktas.

5 Tillgångsallokering

Intervallen i tabell 1 anger de limiter inom vilka tillgångsslagen får variera, uttryckt som andel av portföljens totala marknadsvärde. Syftet är att utifrån övergripande mål och riskbegränsning styra allokeringen på ett så optimalt sätt som möjligt.

Fordringar/skulder vid köp/försäljning avseende aktierelaterade placeringar tillhör aktieportföljerna. Vid beräkningar av portföljens värde ska tillgångarna värderas till rådande marknadspris.

Tabell 1: Limiter för tillgångsslagen

Tillgångsslag – strategisk viktning	Min	Normal	Max
Aktier	40%	60%	70%
- varav svenska aktier	25%	38%	44%
- varav globala aktier	15%	22%	26%
Räntebärande värdepapper	20%	30%	40%
Alternativa placeringar	5%	10%	15%

Om limiterna överskrids respektive underskrids ska åtgärder vidtas för att återställa fördelningen till inom limiterna. Detta ska ske så snart det är lämpligt utan att onödiga kostnader eller kapitalförluster uppstår och med beaktande av de övergripande målen med förvaltningen.

5.1 Avvikelser i tillgångsallokeringen av innehaven i skattepliktiga stiftelser

Avvikelser i tillgångsallokeringen understigande 5 % accepteras i de två skattepliktiga stiftelserna, Per Hagbarths stiftelse och Stiftelsen professor Gunnar Wallquists donationsfond, och justeras kvartalsvis vid behov efter beslut i förvaltningsnämnden.

6 Placeringsrestriktioner

För att begränsa de finansiella riskerna ska förvaltningen ske inom vissa givna restriktioner.

6.1 Aktierisk

Aktier hänförliga till ett enskilt bolag, eller bolag inom samma koncern, får utgöra maximalt 10 % av aktieportföljens marknadsvärde.

6.2 Kreditrisk

Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av ränteportföljens marknadsvärde. Vid placering i räntebärande värdepapper gäller följande limiter:

Tabell 2: Limiter för emittenter av ränterelaterade finansiella instrument

Kategori obligationsfonder	Min%	Max%
Stats- kommun och bostadsobligationer, lägsta rating AA-	0	100
Företagsobligationer Investment grade* (med lägsta rating BBB-)	0	55
Korträntefonder Investment grade*, Löptid och duration <1 år	0	100

**Officiell rating eller motsvarande bedömd i risknivå*

I de fall ratinginstituten har olika rating tas hänsyn till den högsta ratingen.

6.3 Ränterisk

För att begränsa ränterisken får den genomsnittliga durationen i den totala ränteportföljen inte överstiga 4 år.

6.4 Motpartsrisk

Värdepappersaffärer och handel med valuta får endast ske med motparter som uppfyller nedanstående kriterier:

- Svensk bank, värdepappersinstitut eller annat finansiellt institut som har Finansinspektionens tillstånd att bedriva handel med finansiella instrument eller valutor.
- Utländska institutioner som har motsvarande tillstånd i det land de verkar och som står under tillsyn av lokal tillsynsmyndighet eller annat behörigt organ i respektive land.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är annat, exempelvis vid nyemissioner.

6.5 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär risken för att det finansiella instrumentet inte kan avyttras vid avsedd tidpunkt utan större prisreduktion eller att transaktionen medför stora kostnader.

De finansiella instrument, som det förvaltade kapitalet är investerat i, ska kunna försälas omgående eller allra senast inom 15 bankdagar till marknadspris.

För det förvaltade kapitalet inom tillgångsslaget alternativa placeringar kan det dock vara svårt att hitta likviditet då dessa placeringar ofta är inlåsta för en viss tidsperiod. Av den anledningen gäller inte regeln ovan om 15 dagar för den typen av placeringar.

6.6 Valutarisk

Valutasäkring till SEK får göras för att minska valutarisken.

6.7 Belåning

Upptagande av lån tillåts inte.

6.8 Förvaring

Portföljens tillgångar ska förvaras hos svensk bank eller institut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring. Andelar i fonder får dock registreras hos fondbolaget utan leverans till värdepappersinstitut.

7 Hållbar utveckling och etiska krav

Placering av kapitalet ska ske på ett etiskt och miljömässigt hållbart sätt.

Detta innefattar miljöhänsyn, socialt och ekonomiskt ansvar och god etik i investeringsprocessen. Externa förvaltare som anlitas ska ha åtagit sig att följa FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UN PRI). Placeringar ska göras i företag som, utöver lagstiftning, följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption. De internationella normerna är uttryckta i FN:s och ILO:s deklARATIONER och konventioner och deras relevans för företag sammanfattas i till exempel FN:s Global Compact.

Stiftelserna följer KTH:s syn att klimatförändringarna är ett allvarligt hot och har därför en restriktiv syn på placeringar i företag som ägnar sig åt utvinning av fossila energikällor.

Stiftelserna har en mycket restriktiv syn på investeringar i bolag med produktion och/eller distribution av exempelvis tobak, icke-medicinsk narkotika, vapen, alkohol, kommersiella spel eller pornografi.

Utvärdering

Utvärderingens syfte är att löpande informera om total- och delportföljers resultat i relation till övergripande mål enligt avsnitten 1 och 7 ovan.

För att utvärdera de diskretionära portföljerna och förvaltarnas insats ska utvecklingen sättas i relation till varandra och i möjliga fall till jämförelseindex.

7.1 Rapportering

Rapportering till stiftelsefunktionen vid avdelningen för forskningsstöd ska ske på följande sätt:

Månadsvis

Förvaltare ska månatlig avge skriftlig rapportering som ska innehålla följande:

- Total förmögenhet uppdelad på tillgångsslag.
- Portföljens utveckling totalt och per tillgångsslag för senaste månaden, från årets början och sedan uppdragets start, samt motsvarande uppgifter för index enligt nedan:
 - Svenska aktier Six Portfolio Return Index
 - Globala aktier MSCI AC World Index
 - Räntebärande instrument 60% OMRX Total Bond, 30% OMRX T-Bill, 10% Solactive SEK IG Credit Index
 - Alternativa placeringar STIBOR 30 + 2%
- Total värdeutveckling årsvis.
- Direktavkastning senaste månad och från årets början.
- Standardavvikelse (risk).
- Duration i räntebärande placeringar.
- Köp och försäljningar.

Kvartalsvis

Förvaltaren ska kvartalsvis avge muntlig och skriftlig rapportering som ska innehålla följande:

- Prognos om årets direktavkastning.
- Kommentar till aktuell marknadssituation.

Årligen

Förvaltaren ska årligen rapportera hur det hållbara perspektivet beaktas i placeringarna.

Förvaltaren ska rapportera avvikelser till stiftelsefunktionen som tar information till förvaltningsnämnden och vidare till universitetsstyrelsen vid behov.

Vid behov

Förvaltaren ska vid behov avge muntlig och skriftlig rapportering om det finns behov av rebalansering av portföljen på grund av särskilda omständigheter.